

Fascinující roční období

Sluňákov

Centrum ekologických aktivit
města Olomouce, o.p.s.

Text: Monika Tošenovská

Foto: Monika Tošenovská, archiv Sluňáková

Také každý rok žasnete, jak se mnohé jevy v přírodě opakují? Také se těšíte, až na jaře vykouknou první jarní kytičky, příchod léta ohlásí červenající se jahody, blížící se podzim odhalíte podle vlaštovek řadících se ve výšce na drátech a v zimě budete odhalovat tajemství lesních obyvatel podle stop? Na které období se už dopředu celý rok těšíte a proč? Které období byste naopak nejraději v kalendáři vynechali? A nebyla by to škoda? Neobjevíme spolu přece jen něco, čím si i toto období oblíbíte? Příroda každé roční období potřebuje a neobešla by se bez něj. Každé z nich má navíc své kouzlo, které si můžete užívat všemi smysly. Každé má svá tajemství a fascinující jevy, které spolu s námi můžete objevovat...

Pojďte s námi odhalovat zajímavosti z říše rostlin a živočichů a zbystrit své smysly během celého roku. V následujících číslech Naší přírody vám nachystáme jarní, letní, podzimní a zimní počtení, prožitkové úkoly i tipy na tvoření laděné do jednotlivých ročních období. Budeme moc rádi, když toho co nejvíc vyzkoušíte i na vlastní kůži! Svě zkušenosti a zážitky si jistě uložíte do paměti a věříme, že na ně budete i později rádi vzpomínat. Může vám k tomu pomoci třeba tvorba deníku zážitků z přírody, kam si zapíšete vše, co jste objevili či zažili, co vás překvapilo, co jste si potvrdili apod. Deník můžete doplnit různými kresbami, fotografiemi, vlepnými nálezy (části rostlin, chlupy, peří...), přírodními otisky (např. otisk květu či listu protlučením kladivem či kamenem přes papír či látku nebo frotáž pomocí voskovky, kdy přírodninu překryjete papírem a přes jeho povrch jemným tlakem přejíždíte voskovkou naplocho) či malbami (malovat šoupáním o papír se dá některými květy či listy rostlin, blátem...) atd.

Inspirovat se můžete např. zde: <http://www.muji.zapisnik.cz/>; <https://jdeteven.cz/portfolio/cz/denik-do-divociny>; https://www.youtube.com/watch?v=VWvzVaCL9BM&feature=emb_logo.

Malba květem rostliny

Vlepování částí rostlin různých vlastností či umělecké tvoření z nich

Malba blátem

Rostlinné otisky vytvořené protlučením kladivem

Budeme moc rádi, když se s námi o to vše podělíte! A nejen proto, že jsme zvědaví... Věříme, že sdílení vašich originálních záznamů může být inspirativní pro další děti a nadšené zkoumání přírody se tak stane zálibou více dětí. Proto bychom ty nejzajímavější příspěvky od vás chtěli zveřejnit v posledním letošním čísle! Neváhejte tedy a posílejte dopisy či e-maily s pár řádky shrnujícími vaše nové zkušenosti z přírody a přiložte několik fotografií, ukázkou z vašeho deníku či obrázek. V každém ročním období navíc vylosujeme jednoho šťastlivce, který bude odměněn zajímavou přírodovědeckou cenou! **Své příspěvky do soutěže posílejte na:** monika.tosenovska@seznam.cz, nebo poštou: Monika Tošenovská, Velkomoravská 12, Olomouc 779 00.

Hry na roční období

Než se pustíme do prožívání jednotlivých období ve skutečnosti, pojďte si je s námi trochu připomenout a vybavit si pocity, které vám jednotlivá období přináší, pomocí několika pohybových her:

❄️ Zima

Nezamrzl letos rybník? Zabruslete si doma! Jednoduché brusle snadno vyrobíte z PET lahví – sešlápněte je na plochu, zašroubujte, na

každé straně, v přední třetině propíchněte otvor a upevněte textilní gumičku. Teď už stačí jen nasadit na nohy a klouzat se po podlaze!

🌸 Jaro

Příroda se na jaře probouzí! Zazelenají se mechy, ze země vyraší tráva a květiny, rozpučí se keře a stromy. Zacvičte si na ně! Svoje kamarády a rychle se proměňujte v jednotlivé probouzející se rostliny podle toho, jak vám „jaro“ ukazuje

(jeden z kamarádů): mech – lehněte si, tráva – sedněte, květina – dřepněte, keř – předkloňte se, strom – stůjte a vytáhněte ruce do výšky. Uvidíte, jak se skvěle protáhnete a nasmějete! Kdo se jako první „zamotá“ do vlastního těla?

☀ Léto

Léto je plné pohybu venku! Jestli zrovna léto není, můžete alespoň doma trénovat ty správné pohyby: „nasucho“ plavte, jezděte na kole, kutálejte sudy „v trávě“, šplhejte na „strom“, postavte imaginární hrad z písku, malé děti se mohou pohupat na houpačce z tátových rukou nebo sklouznout po klouzačce z maminčiných nohou...

🍁 Podzim

Je zataženo a pořád prší... Všude jsou skvělé louže ke skákání! Nasadte si gumáky a hurá do nich! A jestli venku zrovna žádné nejsou nebo se chcete připravit „nasucho“, vytvořte si doma louže rozložením cvičících kroužků po zemi (některé dejte blízko, jiné dále, některé v řadě, jiné do boku...) a skákejte do nich po levé noze/po pravé noze/snožmo/střídavě... Kroužky si také můžete nakreslit křídami na chodník a trénovat skákání na čerstvém vzduchu, i když je sucho.

🔧 Tip na výrobky k ročním obdobím

Otočné kostky

Z dřevěného trámku se čtvercovým průřezem si odměřte a pilou uřízněte tři stejně velké kostky. Označte si střed každé kostky a vyvrtejte otvor tak silný, aby jím volně prošla tyčka, na které se budou kostky otáčet. Z prkénka si naměřte a uřízněte dva obdélníky s jednou stranou delší, než je hrana kostky a druhou libovolně širokou – avšak tak, aby do ní šla usadit zmíněná tyčka. Pro tyčku vyvrtejte při okraji obou obdélníků otvor tak, aby kostky šly otáčet a nenarážely přitom do zadní stěny výrobku – pozor, úhlopříčka kostky je delší než její strana! Zadní stranu si z prkénka odměřte a uřízněte tak, aby odpovídala délce tří kostek + šířce obou obdélníků + malé rezervě pro volné otáčení. Všechny části obruste smirkovým papírem. Na kostky nakreslete obrázky (my jsme pro každé roční období vybrali obrázek z říše

rostlin, zvířat a lidí) pastelkami či akrylovými barvami na dřevo. Všechny části nalakujte a po zaschnutí sešroubujte k sobě.

Pohyblivá kolečka

Z pevného papíru si vystříhnete kolečka stejné velikosti. Spodní kolečko si tužkou rozdělíte do

výseči a nakreslete do nich tematické obrázky (my jsme vybrali symbolické obrázky k jednotlivým obdobím, na druhé kolečko různé fáze vývoje skokana ostronosého). V horním kolečku vystříhnete jednu výseč nebo kulatý otvor tak, aby pasoval na kolečko spodní. Obě kolečka spojte pomocí nýtky.

V dalších číslech Naší přírody vám přineseme nápady na výrobu něčeho užitečného pro naši přírodu, co souvisí s daným ročním obdobím – jak si vyrobit hmyzí hotel apod. Tak si připravte tvořivou náladu, natrénujte ruce s náradím a třeba nám i dodejte tipy na to, co byste rádi pro přírodu vyrobili ☺

📌 Úkol do časopisu

Předchozím hraním jsme snad probudili nejen vaše těla pohybem, ale i vaši představivost a pocity spojené s jednotlivými ročními obdobími. Teď zkuste přiřadit k jednotlivým obdobím příklad smyslového zážitku. A později jej opravdu vyzkoušejte, až dané období přijde ☺

